

Lees over de komende kampioenschappen, de afronding van ons boomplantprogramma, tips voor het snoeien van lage heggen, over de bosrank en de Spaanse aak, heggenvlechten in poëzie en beeld, nieuws van de lokale vlechtgroepen en veel meer over heggen(vlechten).

[Bekijk de webversie](#)

sinds 2013

heg & landschap

voor biodiversiteit

NIEUWSBRIEF

no. 43 | februari 2026

In deze nieuwsbrief:

- [Inleiding](#)
- [Heggenvlechten](#)
- [Boomplantprogramma seizoen 2025-2026 loopt ten einde](#)
- [Het snoeien van lage hagen, enkele tips](#)
- [Bosrank en Spaanse aak](#)
- [Heggenvlechten in poëzie en beeld](#)
- [Een rechtszaak en een gevlochten heg in 1630](#)
- [Words from the hedge](#)
- [Nieuws van de lokale vlechtgroepen](#)
- [Colofon](#)

Inleiding

Beste lezers,

Het hoogseizoen voor planters en heggenvlechters nadert haar einde. Nog een enkele bestelling die afgeleverd zal worden, laatste heggen die liefst voor half maart gevlochten dienen te worden, nog een tweetal belangrijke wedstrijden heggenvlechten, en het voorjaar is daar. Het lijkt hier (Zuid-Engeland) al wel begonnen te zijn. De vogels zijn luidruchtiger dan enkele weken geleden. De veldleeuweriken schieten bij elk zonnestraaltje hoog de lucht in. De aronskelken knallen overal als brandnetels de grond uit en de sleedoorns beginnen voorzichtig te bloeien!

In deze nieuwsbrief zoals gebruikelijk de stand van zaken van ons boomplantprogramma (met deze keer een speciale aanbieding van bomen!) en een blik op het heggenvlechten. Naast de laatste loodjes planten en vlechten zullen er nog heggen gesnoeid moeten worden. In deze nieuwsbrief daarom een bijdrage met tips over het snoeien van lage heggen of dat nu met de hand of grootschalig machinaal gebeurt.

Er is naast inhoudelijke, technische bijdragen ook ruimte voor poëzie. In een tweetal gedichten worden heggen bezongen. En hopelijk op een niet al te plechtige toon bespreken we een tweetal soorten uit het assortiment bomen en struiken dat we dit jaar konden aanbieden. Het is ook weer tijd voor een boek. We staan stil bij het vierde boek over heggen, tevens het derde persoonlijke relaas, dat afgelopen jaar in Engeland is verschenen. Controversieel op punten, maar ook dit boek is weer de moeite waard. En dan is er ook nog het verhaal over een rechtszaak over een gevelde eik uit 1630 dat ons een inkijkje geeft in het vlechten van heggen in de 17e eeuw in het oosten van Brabant.

We hopen dat deze nieuwsbrief voor informatie en enig vermaak zorgt. Veel leesplezier.

Lex Roeleveld, *Heg & Landschap*

Aronskelken knallen overal als brandnetels de grond uit!

PS: Wilt u onze Nieuwsbrief financieel ondersteunen dan kunt u [hier](#) direct via iDeal|Wero een bedrag naar eigen keuze overmaken. U kunt uw donatie ook overmaken op rekeningnummer NL72RABO 0397 080 093 onder vermelding van Nieuwsbrief Heg & Landschap. We zijn u daarvoor heel dankbaar!

Veel toeschouwers bij het *Nederlands Kampioenschap heggenvlechten* op 9 november 2025.

Heggenvlechten

Ook het seizoen heggenvlechten loopt op haar einde. Nog een maand en dan kan het gereedschap schoongemaakt en weggelegd worden tot oktober en kunnen we de balans opmaken van afgelopen seizoen. Ruwweg het 25ste seizoen nadat het heggenvlechten in Nederland een voorzichtige herstart maakte. Voor nu een overzicht van de belangrijkste evenementen die nog voor de deur staan, een verslag van een groepswedstrijd heggenvlechten en berichten van het front. Bijdragen van enkele lokale groepen vind je elders in deze nieuwsbrief. De meeste zijn nog te druk om daaraan te denken, dus dat een volgende keer meer.

Planning activiteiten

- **Zaterdag 14 februari**
Netwerkdag voor heggenvlechters in Brummen. Er zal gevlochten worden en drie heggenvlechters zullen de *Proeve van Bekwaamheid* afleggen die nodig is om tot het *Gilde van heggenvlechters* toegelaten te worden. Een dag om naar uit te kijken voor de 20 die zich ingeschreven hebben. Nieuwe aanmeldingen zijn helaas niet meer mogelijk
- **Zaterdag 20 februari**
Het *Zuid-Engels kampioenschap*. Een zevental Nederlanders zal dit jaar deelnemen aan de 41ste editie van de *South of England hedgelaying competition* in Arundel, West Sussex. Na het grote succes vorig jaar zijn we benieuwd hoe de Nederlandse delegatie zich dit jaar weet te presenteren. Nederlanders doen mee in 3 klassen: *Novice single*, *Intermediate* en *Veteran*.
- **Zondag 9 maart**
Als afsluiting van het seizoen de 20ste editie van het *Nederlands Kampioenschap Maasheggenvlechten* in Oeffelt. De inschrijving is vanwege enorme belangstelling al lang gesloten. We hopen allemaal op mooi weer zodat het publiek in grote aantallen komt kijken. Meer informatie over activiteiten, locatie enz. vind je [hier](#).

President vs Chairman, een groepswedstrijd, ideetje?

Niet ver van Hastings waar in 1066 Wiliam the Conqueror landde om de Engelse troon op te eisen en een nieuwe episode in de rijke Engelse geschiedenis in te luiden, vond op 31 januari een andere, meer vreedzame *battle* plaats: *President vs Chairman*. *President vs Chairman* is een groepswedstrijd heggenvlechten waarbij elke team een gelijk aantal heggenvlechters inzet, het te vlechten aantal meters per team gelijk is en beide teams dezelfde vlechtstijl aanhouden.

Lees [hier](#) over deze *battle*, wellicht een ideetje voor ons volgend seizoen (PDF).

[terug naar inhoudsopgave](#)

Boomplantprogramma seizoen 2025-2026 loopt ten einde

We hebben dit seizoen natuur, tuin- en landbouw, landschap en tuinen met een recordaantal van bijna 200.000 stuks inheems plantgoed kunnen verrijken. 'We' dat wil zeggen een klein beetje Heg & Landschap en onze sponsor de *Fondation Yves Rocher* en heel veel de deelnemers die een mooie bestemming voor de bomen en struiken hebben bedacht en al diegenen die geholpen hebben met planten. Vaak familie maar in veel gevallen ook leden van een *Agrarische Natuurvereniging*, *Herenboeren*, *Land van Ons*, *Voedselbos* en wildvreemden die graag een dagje hielpen met planten. Hoewel het seizoen nog niet helemaal eropzit nu alvast iedereen van harte bedankt. Daarbij niet te vergeten de deelnemers die zo vriendelijk zijn geweest om regionaal een levering plantgoed te ontvangen, deze te sorteren en het zo mogelijk maakten dat een groep

van 5-10 andere deelnemers hun plantgoed konden ophalen. Dank voor jullie inzet.

Zorg goed voor de jonge bomen en struiken, klein als ze zijn maken ze al direct een verschil. Voor vragen over onderhoud en beheer kun je bij ons terecht. Heel uitgebreide informatie vind je in onze handleiding voor aanleg, onderhoud en beheer *Rijk heggenlandschap*.

De deelnemers aan ons boomplantprogramma krijgen volgende maand het verzoek hun ervaringen, incl. foto's met ons te delen zodat we over dit seizoen een mooi verslag kunnen maken. We zijn benieuwd naar jullie eerste ervaringen.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Bomen in aanbidding

We hebben nog een aantal prachtige bomen in de aanbidding. Het gaat om de volgende soorten:

- veldesdoorn
- ruwe berk
- haagbeuk

Het zijn bomen van 4-5 meter hoog (maat 8-10 cm = stam-omtrek op 1 meter hoogte) met kale wortel (dus geen kluit met aarde). De kosten bedragen € 45 per stuk voor de veldesdoorn en € 40 voor de twee andere soorten. Dit is inclusief 9% btw. Plantgoed dient bij *Boomkwekerij R. Verwoert*, Meeuwerdensestraat 1, 6674 MB Herveld (Betuwe) opgehaald en betaald te worden. Ben je geïnteresseerd, stuur dan een email naar Boomkwekerij Verwoert via [dit mailadres](#) met de vermelding 'Nieuwsbrief SHL'.

Op=Op.

Andere soorten zijn op aanvraag bij Verwoert leverbaar.

Plantgoed wordt gesorteerd en opgehaald in Akkrum, Friesland.

FONDATION YVES ROCHER POUR LA NATURE

Het snoeien van lage hagen, enkele tips

Heggen komen we in allerlei vormen tegen. Ruwweg worden ze ingedeeld in **lage** en **hoge** heggen. Elk hebben ze hun eigen manier van onderhoud en beheer nodig. In deze nieuwsbrief een aantal tips voor de snoei van lage heggen.

Met lage heggen bedoelen we de heggen die tussen de 120-200 cm hoog zijn en veelal jaarlijks gesnoeid worden. In de regelgeving worden ze knip- of scheerheg genoemd. Het type heggen dat we rond het erf, langs wegen en rond akkers en weilanden kunnen aantreffen. De hoge heg of uitgroeibare heg wordt dan struweelheg genoemd.

Lees [hier](#) de snoeitips voor lage hagen (PDF).

De dichte vertakkingen bij het toepassen van 'snoei-op-groei'. Foto Lex Roeleveld.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Bosrank en Spaanse aak

In onze tweeluikjes over inheemse planten die we in het kader van ons boomplantprogramma leveren, deze keer **bosrank** en **Spaanse aak**. In sommige opzichten elkaars tegenpolen: een razendsnelle klimmer en (over)heerser tegenover de zich langzaam ontwikkelende, innemende, mooie Spaanse aak.

Lees [hier](#) meer over de bosrank en de Spaanse aak (PDF).

Pluimen van de bosrank (*Acer campestre*). Foto Kruidenkast, www.kruidenkast.com.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Heggenvlechten in poëzie en beeld

Pieter Jansma, landschapsarchitect en enthousiast heggenvlechter uit het Friese Katlijk stuurde ons een gedicht over het vlechten van heggen.

We voegen er een *haiku* (gedicht) en een daarbij behorende gouache (waterverfschilderij) aan toe. Deze laatste twee zijn eerder gepubliceerd in ons jubileumboek *Natuurlijk verbonden* (2023), een compilatie van foto's, verhalen en gedichten van 20 jaar Heg & Landschap.

Adequaat als prikkeldraad

U zegt wel, ja zo adequaat
Maar zeg nu zelf,
wie is daarbij gebaat?
Dat gekap en dat geknak
dat deze mooie heg zo schaadt?

Dat kan zo'n heg toch niet behagen?
Zou die kunnen spreken,
dan zou die zich toch wel beklagen!

Maar als naar Rome zo oud is de heg,
Een oud pad van vele stromen.
Bekapt en gebogen, vindt hij zo zijn weg,
en door dat gepest is ie reeds zo ver gekomen.

Aldus ingekapt en doorgebogen
Valt over de heg ook wel te betogen,
met bloem en vrucht zo mooi getooid,
dat ook zijn prikkers pijnlijk werken,
door geschifte vlechters in elkaar geklooid.

Vlechtrelict op een veedreef in Paterswolde, het uiterste noorden van de provincie Drenthe.

Marco van Plasse en Madeleine Jansen presenteerden in 2008 een prachtig boek: *De Maasheggen, haar gezicht, haar gevoel*. In 32 *haiku's* (drieregelige gedichten over de essentie van een beleving) met bijbehorende gouaches (met dekkende waterverf gemaakt schilderijen) bezingen ze het Maasheggenlandschap in de verschillende

seizoenen. Ze geven twee contrasterende seizoenen in het Maasheggenlandschap weer. Marco schreef de *haiku's* en Madeleine schilderde de gouaches. Hieronder is een van de 32 *haiku's* en gouaches opgenomen.

schuilen in de heg onverstoorbaar kwettert de gevlochten liefde

Weiland met meidoorn (gouache, uitsnede). Klik [hier](#) voor de volledige afbeelding.

[terug naar inhoudsopgave](#)

De omgehakte stam bij de heg.

Een rechtszaak en een gevlochten heg in 1630

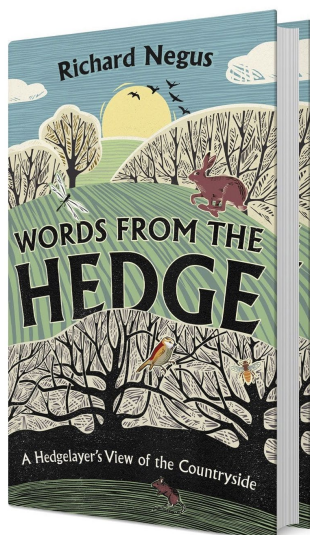
Dit verhaal speelt rond 1630 in Rixtel, de Peel. De *Gouden Eeuw* is in het noorden begonnen maar de zuidelijke provinciën zijn op dat moment nog onderworpen aan het Spaans gezag. Het zou nog zo'n 20 jaar duren voordat met de *Vrede van Münster* een

eind kwam aan de *Tachtigjarige oorlog*. Het leven ging, tussen de schermutselingen door, zo veel mogelijk zijn gewone gang. Godert Oudaart, heer van Rixtel en eigenaar van het aan de Aa gelegen kasteeltje het *Gulden Huis*, spant een rechtszaak aan tegen de erfgenaam van meester Thomas Pauli Coninx. Meester Coninx was jarenlang notaris, kerkmeester, secretaris en schout in Rixtel. Een notabele die echter kort daarvoor is overleden. Er is vaker onmin tussen de families Coninx en Oudaart maar deze keer pikt de laatste het niet meer en stapt naar de rechtbank. Meester Coninx heeft volgens de heer van Rixtel namelijk vlak voor zijn overlijden een grote eik laten omhakken en de stam verkocht. De boom stond volgens de impetrant (de eiser) echter op zijn grondgebied, land van een kapel met altaar dat ook tot het grondgebied van het *Gulden Huis* behoort (B).

Lees [hier](#) verder over deze rechtszaak en een gevlochten heg in 1630 (PDF).

[terug naar inhoudsopgave](#)

Words from the hedge

Words from the hedge, a hedgelayers view on the countryside is na *Hedges* (Rob Wolton), *Hedgelands* (Christopher Hart) en *Of Thorn and Briar* (Paul Lamb), het vierde boek over heggen en heggenvlechten dat vorig jaar in Engeland is uitgegeven. **Richard Negus**, ex-militair, heeft 30 jaar ervaring met het vlechten van heggen en het maken van heggentinventarisatie en beheerplannen. Daarnaast is hij spreker en columnist voor onder andere het blad *The Shoot Times*.

Richard is een onderhoudende schrijver. In tien hoofdstukken geeft hij zijn ervaringen, inzichten en commentaren (hij schuwt ze niet) over onderwerpen als de kwaliteit en het beheer van heggen, wanneer ben je een echte heggenvlechter, waarom heggenvlechten, waardoor is de biodiversiteit gedaald, het belang van de jacht, onderwijs en zijn kijk op natuurbeschermers. Hij maakt zijn verhalen levendig door ze op te hangen aan een persoon, een boerderij of organisatie waarmee hij samenwerkt.

Lees [hier](#) verder over dit boek (PDF).

[terug naar inhoudsopgave](#)

Nieuws van de lokale vlechtgroepen

Heggenvlechtbrigade Lingewaard Natuurlijk

Met de heggenvlechtbrigade van *Lingewaard Natuurlijk* zijn we ook dit seizoen weer op verschillende plekken actief, en zowel met vlechten als met planten. In november zijn we begonnen met het eerste deel van de heg van de gemeente aan het Steenbergerveld in Huissen. Hier ligt een slordige 150 meter op ons te wachten om gevlochten te worden. We doen dat in de *conservation* stijl, goed dicht in een A-vorm met staken maar zonder binders aan de bovenzijde.

Lees [hier](#) verder over de activiteiten van de lokale vlechtgroepen (PDF).

Stichting Maasheggen Balgoij

Stichting Maasheggen Balgoij heeft een trouwe achterban van vrijwilligers. De werkoctenden in het seizoen zijn gezellig en zorgen voor samenhang en betrokkenheid. Het landschap staat echter onder druk, en daarom is ons werk zo belangrijk. Wij zetten ons in voor het behoud en de uitbreiding van het Maasheggenlandschap in de omgeving van Balgoij [red.: gelegen onder Wijchen, Nijmegen]. Recent hebben onze vrijwilligers met steun van het *Geldersch Landschap* 25 fruitbomen geplant.

Lees [hier](#) verder over de activiteiten van de lokale vlechtgroepen (PDF).

In het Maasheggengebied: een kruidenrijke rand tussen akker en heg maakt het gebied extra aantrekkelijk voor insecten.

Noordelijke vlechtbrigade

De *Noordelijke Heggenbrigade* heeft dit seizoen inmiddels drie dagen georganiseerd: er is tweemaal (in Wesepe en in Oosterstreek) met levende staken gewerkt en afgelopen weekend (in IJhorst) een ijl heggetje gevlochten met knikken en buigen.

Lees [hier](#) verder over de activiteiten van de lokale vlechtgroepen (PDF).

[terug naar inhoudsopgave](#)

heg & landschap

voor biodiversiteit

De **geelgors** in ons logo staat symbool voor de missie van de Stichting Heg & Landschap: *uitbreiding en goed beheer van heggen in een natuurrijk, renderend cultuurlandschap*. De geelgors (*Emberiza citrinella*) is kenmerkend voor een kleinschalige, afwisselende omgeving van akkers en weiden, doorkruist met heggen en houtwallen. Het aantal geelgorzen is de afgelopen decennia sterk gedaald door ruilverkaveling en verschraling van hun leefgebied.

www.hegenlandschap.nl

Colofon

© 2026 stichting Heg & Landschap.

Afzender:

Stichting Heg & Landschap
Tuindorppweg 42
3951BG Maarn

e-mailadres

Kreeg u onze nieuwsbrief van iemand doorgestuurd en wilt u deze voortaan ook direct zelf ontvangen? Meld u dan nu aan. Klik [hier](#) en vul uw gegevens in (e-mailadres, voor- en achternaam).

Stuur deze e-mail-nieuwsbrief door naar andere geïnteresseerden!

Wilt u zich afmelden voor de nieuwsbrief, of uw gegevens wijzigen, ga naar het blok onderaan.

Stichting Heg & Landschap gebruikt uw e-mailadres uitsluitend voor het verzenden van haar nieuwsbrief en voor eventuele incidentele mededelingen of aankondigingen m.b.t. haar activiteiten. De mailservice van Laposta is 100% AVG/GDPR-proof en heeft een ISO-27001 certificering en hun servers staan in Nederland.

Wilt u onze Nieuwsbrief financieel ondersteunen dan kunt u [hier](#) direct via iDeal|Wero een bedrag naar eigen keuze overmaken. U kunt uw donatie ook overmaken op rekeningnummer NL72RABO 0397 080 093 onder vermelding van Nieuwsbrief Heg & Landschap. We zijn u daarvoor heel dankbaar!

[terug naar inhoudsopgave](#)